

Írta: Iványi Györgyné

Amíg egy gyermekjóléti szolgálat elindulhatott...

A Törvény 1997. nov. 1-től kötelező jelleggel írta elő a gyermekjóléti szolgálatok létrehozását.

1998 tavaszán a mi 15 000 fős nagyközségünkben még nem is tervezték ezt. Azon gondolkodtak – mivel a feladatot a középfokú végzettségű humán csoport vezetője kapta –, hogy nálunk nincs is szükség önálló gyermekjóléti szolgálatra, célszerűbb, ha a feladatot a szomszéd város látja el, ellátási szerződés keretében.

Engem, mint friss másoddiplomás szociális munkást mélyen érintett ez a dolog. S készítettem egy részletesen kidolgozott programot, amit letettem a jegyző úr asztalára, mielőtt ez a bölcsnek nem mondható döntés megszületik. A jegyző úrnak tetszett a program, és addig is, amíg a szolgálat megalakulását a képviselő testület is jóváhagyja, alkalmaztak a humán csoportnál.

Közben megjelent a Népjóléti Minisztérium pályázati kiírása a gyermekjóléti szolgálatok működésének elősegítése céljából, s a képviselő testület megbízott azzal, hogy azon egy programmal induljak.

A problémák ezután kezdődtek igazán, hiszen azzal a humán csoport vezetőjével kellett konzultálnom a részletekről, aki már előzetesen sem értett egyet a szolgálat létrehozásával, és azt hangoztatta, hogy úgy sem ér semmit az egész. Naponta azon vitatkoztunk, hogy az általam összeállított programból szerinte miket kell kihagyni. Én nem voltam erre hajlandó, mivel hittem abban, hogy a szolgálatok, hajói végzik a munkájukat, igenis sokat tehetnek a rászorulóknak érdekében, s nem akartam azt sem, hogy olyan program menjen ki a kezem alól, ami szakmailag nem állja meg a helyét, hiszen az saját hozzá nem értésemet bizonyítaná.

Ez komoly ellenérzéseket váltott ki a főnökömből, meglévő állásom is veszélybe került, az új, pedig még nagyon távolinak látszott.

Az aljegyző támogatásával végül is sikerült kiharcolnom, hogy a program úgy kerüljön beadásra, ahogyan én elterveztem, a főnököm közben azzal bíztatott, hogy úgysem kerül elfogadásra. Javasolták, kevesebb feladatot vállaljunk fel, a megcélzottak körét szűkítsük csupán egy bizonyos korcsoportra. Ezt elképzelhetetlennek tartottam. Idegőrlő hónapok következtek egy nehezen megélhető munkahelyi légkörben, amíg megszületett az eredmény, a pályázaton 2, 8 milliót nyertünk (ami egy később megjelenő cikk szerint az 1, 2 millió Ft-os átlaghoz viszonyítva szép eredmény).

Újabb megmérettetésnek néztem elébe, alkalmas vagyok-e a feladatra. A bizottságok, majd a képviselő testület elé is ki kellett állnom, így lehettem családgondozó abban a szolgálatban, ami az én aktív közreműködésemmel jött létre.

A feladatot az Idősek Klubja intézményéhez csatolták. Új főnököm lett, s új kollégám, aki szintén jó szakember és erre a feladatra termett.

Azt első időszakban azonban még az is kérdéses volt, hogy szabad-e felbontanunk a nekünk címzett leveleket, aláírhatunk-e általunk fogalmazott válaszokat, szórólapjainkat is kifogásolták, hiszen abba belefoglaltuk, mi mindenben igyekszünk segítséget nyújtani a hozzánk fordulóknak, mert úgy vélték, nem leszünk rá képesek.

Ellenkezésre már nem mertem vállalkozni, hiszen hogy néz ki egy mindenkivel összeférhetetlen családgondozó?

A „hatalom” összpontosításából csak akkor kaptunk engedményeket, amikor egyre bonyolultabb ügyek jöttek és felelősséget is kellett vállalni azért, amit aláírtunk. Jelentős könnyítés volt ez számunkra, mert egyszerűbbé tette a dolgokat.

Teljes felelősségünk tudatában, hatalmas tettvággyal vetettük magunkat a munkába.

Első lépésként az iskolák jelzéseire olyan problémák megoldásán dolgoztunk, mint a helytelen eljárás szerint, az ügyfél részére hátrányosan megállapított segélyek újra igénylése.

Volt olyan hogy a négy gyermekes család azért csupán két gyermek után kapta meg a nevelési segélyt, mivel ha mind a négyre állapítják meg, már túlhaladják a 13 700 Ft/fős jövedelmi átlagot, több olyan család is képbe került, akik a megalázó bánásmód miatt évek óta messzire elkerülték a hivatalt, bár támogatásra való jogosultságuk nyilvánvaló volt, évek óta mégsem kértek semmit. Az ilyen ügyek korrigálásával érdekeket sértettünk, bár sohasem ez volt a célunk.

Közvetítettünk – sikeresen – családi konfliktusok megoldásában, kilakoltatást odáztunk el, és segítettük ahhoz a családot, hogy lakásmegoldást találjon, javaslatot tettünk gyermek-elhelyezési ügyekben, s amikor „levegőhöz” jutottunk, lépéseket tettünk az észlelő- és jelzőrendszer kialakítására, s kézzel fogható segítségadás lehetőségeit kutattuk. Adományok fogadását vállaltuk és felhívással éltünk a helyi munkáltatók felé, hogy ha üresedés van, vagy lesz náluk, azt jelezzék felénk, hogy az érdeklődőket értesíteni tudjuk.

Felhívást tettünk közzé arra is, hogy az olcsóbb albérletek, lakások közvetítését vállaljuk.

Új programokkal álltunk elő. Felhívásainkkal; ajánlásainkkal a kamaszokat igyekeztünk megközelíteni, s a gyermeküket egyedül nevelő szülőkre kívántunk fokozott figyelmet fordítani.

Új szórólapokat terveztünk és adtunk ki.

Közben a helyi gyámügyi előadó olyan tevékenységet igyekezett ránk hárítani, ami egy-egy névtelen bejelentés alapján a családok ellenőrzését célozta, s velünk ijesztgette a hozzá került gyermekeket, mondván, ha nem változtatnak magatartásukon, szokásaikon, székén szemre velünk kell kézenfogva járniuk mindenhova.

Néhány ilyen felkérés után jeleztük, hogy az ilyen jellegű feladatokat nem tudjuk felvállalni, mivel a mi problémamegközelítésünknek mindig a segítő szándékot kell tükröznie, s ezt a képet és hozzáállást szeretnénk megtartani, mielőtt valóban félelemmel közelednének az ügyfelek felénk. A hatósági jellegű elintézési módot követelő ügyekben járjon el ő maga, a jogszabályok szerint, mert mi ebben nem tudunk a segítségére lenni.

A jelzőrendszer egyébként már jól működött, az iskolai ifjúságvédelmiség és egyéb érintett segítők örültek nekünk, ilyen típusú feladataik megkönnyítését várták tőlünk, amelyet mi készséggel vállaltunk. Jelzéseik már rendszeresek, kapcsolatunk szinte napi szintűvé vált. Kezdetől az országosan egységes nyilvántartási rendszert alkalmazzuk, az Országos Családvédelmi Intézet Módszertani Osztálya mindig készséggel adott választ a felmerült kérdéseinkre. Megnyugtató számunkra, hogy van hová fordulni tanácsokért, segítségért, vagy egyszerűen csak azért, hogy megerősítést kapjunk munkánkkal kapcsolatban.

Ajánlkoztunk a főiskolákon, hogy a szociális munkás hallgatók gyakorlati tapasztalatainak megszerzéséhez teret adunk. Szociális asszisztensképzősök jártak már nálunk ilyen céllal. Egyre több ügynek a megoldásához járulunk hozzá, és egyre többször örülhetünk együtt az ügyfelekkel!

Úgy véljük, nincs ennél szebb hivatás, s ha a három hónapos próbaidőnk lejártá után meghosszabbítják alkalmazásunkat, új lendülettel, újabb tervekkel állhatunk elő, hogy tevékenységünket mindazok megismerjék, akik hasonló területen dolgoznak.